

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 25-52.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v četrtek dne 21. novembra 1935.

Štev. 120.

Trgovčeve izgube ne vidijs

Stara resnica je, da vidijs tisti, ki tako radi širijo nerazpoloženje proti trgovcem, vedno samo dobičke trgovca, niti slišati pa nočejo o tem, da ima trgovec le prepogosto zelo težke izgube. Celo sicer zelo nabobraženi in razsodni ljudje podlegajo tej enostranosti in bi hoteli prepričati svet, da je trgovina edina stroka, ki ima le svetle strani. Povsod drugod priznavajo težave, le v trgovini jih nočejo, tam je po njih mnenju čisti dobiček kar vedno zagotovljen, pa naj vlada visoka konjunktura ali pa še tako silen zastoj, kakor ga preživljamo sedaj že več ko tri leta. Samo čuditi se je treba, zakaj se vsi ti ljudje sami ne lotijo trgovine, zakaj tudi sami ne postanejo trgovci, da bi bili deležni sami onih »silnih in bogatih zaslužkov«, katere tako zelo zavidejajo trgovcem. Zakaj vendar tudi njim ne diši pečenka, ki se po njih besedah kar sama nudi vsakomur, kdor jo hoče le poskusiti.

Stvar je pač v tem, da ti ljudje v globini svoje zavesti tudi sami čutijo, da ni vse tako, kakor pravijo in da ima tudi trgovina, ko vsaka stvar na svetu svoje senčne strani. Tudi v trgovini ni dobička brez težkega dela, velikega napora in velike požrtvovalnosti. Kdor hoče biti uspešen trgovec, mora ves dan posvetiti svojemu poslu, mora biti vedno pripravljen in delati tudi takrat ko drugi počivajo. Tista povest o vedno uspešni trgovini se je že davno nehala in danes ni niti več za otroke.

Kako je s trgovčevim dobičkom in njegovo izgubo je dobro povedal »Privredni pregled«, ko piše:

»Od nepoznavalcev stvari se dostikrat očita trgovcu, kako silno mnogo zasluži in kako bi se z neposrednim prometom blaga med organiziranimi proizvajalci ter organiziranimi potrošniki mogla pogrešati trgovec in njegovo posredovanje. Ampak to je čisto napačno. Trgovec zasluži, a ima tudi izgube. Njegovga dobička ne določa on sam, temveč trg, na katerem se križajo vplivi ponudb in povpraševanj. Kadar je na trgu povpraševanje večje, takrat bo dobiček trgovca večji, če pa je ponudba velika, povpraševanje pa majhno, tedaj so tudi izgube neizogibne.

To velja na splošno za trgovca in za trgovino. Če pa gremo v podrobnosti, tedaj vidimo, da se položaj mnogo ne izpremeni. Vsak trgovec pazi na to, da kupi čim ceneje, toda pri nakupovanju se sreča s svojim konkurentom, ki ga ovira, da popolnoma izvede svojo namero. Z medsebojno borbo za odkup čim večje količine blaga se menja tudi njena cena. Samo takrat, kadar bi bil na trgu en sam trgovec, bi se mogla v precejšnji meri uresničiti trgovčeva želja po čim večjem dobičku. Pa še v tem primeru dvigne trgovec sam ceno, ko začne nakupovati večje količine blaga.

Pa tudi pri prodaji ni mogoče doseči nobenih pretiranih cen. Te se popravljajo z medsebojno konkurenco vseh trgovcev ponudnikov. In zato trgovec, ki vse to že naprej ve, tudi sam znižuje svoje želje po dobičku. Kdor pa hoče na vsak način obdržati višje cene, ta je tudi redno kaznovan. En odjemalec za drugim ga zapusti in na vse zadnje si bo moral tak trgovec pomagati z reklamo in z drugimi sredstvi, da si zopet pridobi izgubljeno zaupanje svojih odjemalcev. Vse to pa velja mnogo in dostikrat več, kakor pa bi dal ves iskani dobiček.

Zato je trgovec v resnici najboljša zveza med proizvajalcem in potrošnikom. Trgovec si prizadeva, da poveča potrošnjo proizvajalčevih predmetov in dostikrat tudi na račun svojega dobička. V velikem prometu z malim dobičkom išče trgovec pravično nagrado za svoje delo in za investirani kapital v trgovini.

Tem besedam »Privrednega Pregleda« pa bi še dostavili: Trgovec je tudi tisti, ki gleda, da dobi potrošnik čim boljše blago in čim ceneje. V solidnih trgovinah kupi potrošnik vedno dobro blago in za ceno, ki je najnižja mogoča.

Ne gre brez posrednika med proizvajal-

cem in potrošnikom in kadar je kdo drugi posredoval mesto trgovca, je imel škodo ali potrošnik ali pa proizvajalec. Seveda pa se morejo s privilegiji in na račun javnosti doseči tudi navidezno ugodnejši posredniki, samo da je ta »uspeh« več ko drago plačan z davki vsega prebivalstva.

Občinske davščine in trgovstva

Med ljubljanskim trgovstvom je povzročilo poročilo o zadnji seji ljubljanskega občinskega sveta živahne komentarje. Soglasno so vsi ljubljanski trgovci odobrvali nastop obč. svetovalec Karla Sossa proti sanacijskemu predlogu glede Maloželeznške družbe. Nikakor ne morejo odobravati ljubljanski trgovci, da bi bila vedno samo Ljubljana tista nesrečna žrtev, ki bi morala prispevati za tramvaj, dočim bi manjšinski delničar imel vedno tudi od deficitnega tramvaja dobiček. Tako stališče morejo ljubljanski trgovci tem manj odobriti, ker je vendar notorično, da je imela družba Siemens že kot dobaviteljica pri tramvaju več ko zadostne dobičke.

Trdi se sicer, da zaradi sklenjenih pogodb in obvez mestne občine ni mogoč noben drug sklep glede tramvaja, kakor pa ga je predlagal odsek. Ta trditev pa še dolgo ni dokazana, pa naj je bila v občinskem svetu iznešena še tako apodiktično. Zato je tem manj mogoče razumeti, da ni bil sprejet predlog, da se vse vprašanje ponovno in temeljito prouči po strokovnjakih. Kadar gre za milijonska plačila, je pač umestna nad vse velika previdnost.

Ljubljansko trgovstvo zato ne more sprejeti sklepa občinskega sveta in zahteva, da se ta sklep revidira ter varujejo interesi ljubljanskih davkoplačevalcev.

To mora ljubljansko trgovstvo zahtevati tudi zaradi nad vse težkega finančnega stanja Ljubljane. Kakor se govori med ljubljanskimi občinskimi svetniki, bo znašal deficit občine do konca leta precej nad 5 milijonov Din. Ze sedaj se govori, da bo

treba zaradi tega zvišati mestne doklade za 10 odstotkov, kar pa seveda za kritje deficita še dolgo ne bo zadostovalo.

Zato se nameravajo zvišati tudi trošarine in menda tudi nekatere uvoznine. Moramo torej z vso odločnostjo izjaviti, da so te že sedaj tako pretirano visoke, da je z njimi ubita konkurenčna sposobnost ljubljanske trgovine. Celo na zadnji proračunski seji je že bilo priznано, da so te mestne davščine previsoke in zato je bil sprejet sklep, da se bodo še med letom trošarine in uvoznine omilile. Namestu da bi se ta sklep izvedel, pa naj bi se sedaj zaradi tramvaja še trošarine in uvoznine zvišale! Proti takšni nameri se pač mora ljubljansko trgovstvo upreti z vso silo, ker bi pomenila katastrofo za vso ljubljansko trgovino, a tudi ponovno znižanje že itak do skrajnosti znižane kupne moči ljubljanskega prebivalstva.

Ko je ljubljansko trgovstvo v vseh teh vprašanjih razpravljalo, pa je moralo tudi konstatirati, da so ljubljanski produktivni stanovi v ljubljanskem mestnem svetu mnogo preslabo zastopani. Tisti, ki dajejo Ljubljani glavne davke, imajo v ljubljanskih občinskih zadevah najmanj besede. In v tem je tudi eden glavnih razlogov, da je ljubljansko občinsko gospodarstvo vse prej ko vzorno. Zato zahteva ljubljansko trgovstvo z vso odločnostjo, da je bolj zastopano v občinskem svetu, ker je to tudi v interesu dobrega občinskega gospodarstva in s tem tudi vseh ljubljanskih direktnih in indirektnih davkoplačevalcev.

Poslovodja Bat'e v Mariboru

obsojen od mestnega poglavarstva na 8000 Din in trikratno takso — Obenem odvzeta prodajalnici Bat'e v Mariboru za eno leto pravica izvrševanja obrta.

Kakor mnogi drugi poslovodje prodajalnice Bate, tako je tudi mariborski označil s posebnimi letaki, da bo njegova prodajalnica prodajala veliko količino čevljev z malimi napakami po zelo znižanih cenah. V Mariboru so ti letaki, ki so se delili v tisočih izvodov, oznanjali, da se bo prodalo 10.000 parov čevljev z majhnimi napakami po povprečno polovični ceni.

Za Maribor je to ogromna količina čevljev in naravno je, da bi bil s to količino trg kar preplavljen in da bi prišel v popoln nered. Prav tako pa je tudi jasno, da bi mestni in drugi čevljarji morali kar zapreti svoje prodajalnice, ker bi teh 10.000 parov čevljev tako prenapolnilo trg, da ne bi več imeli odjemalcev.

Zato je Združenje čevljarjev v Mariboru v zaščito svojih članov in v interesu domaćega čevljarstva obrta vložilo na mestno poglavarstvo v Mariboru prijavo zaradi kršitve obrtnega zakona. Mestno poglavarstvo je nato predložilo prijavo združenja v izjavo Zbornici za TOI, ki je potrdila upravičenost prijave Združenja čevljarjev.

Na podlagi te izjave ter ugotovitev, ki jih je zbralo mestno poglavarstvo, je nato mestno poglavarstvo v Mariboru kaznovalo Alberta Fuchsa, poslovodjo Bate, jugosl. tvornice gume v obuču, d. d. Borovo, prodajalca v Mariboru, radi prekrška § 168. (razširjanje brez odobritve reklamnih letakov) ter § 158. (nedovoljne razprodaje) po § 399, odst. 1, točka 2. z globo 8000 Din, odnosno s 30 dnevnim zaporom, po čl. 52. zakona o taksah pa s trikratno takso v znesku 900 Din ter plačilom takse za razsodbo v višini Din 150.—.

Obenem je mestno poglavarstvo tvrdilo »Bata, jug. tvornice gume i obuču, d. d. Borovo«, prodajalci v Mariboru na podstavi § 400, odst. 2. točke 2. zakona o obrtni odvzelo za eno leto pravico izvrševati obrt.

V svoji razsodbi ugotavlja mestno poglavarstvo v Mariboru, da je bil prekršek izvršen s tem, ker je dal poslovodja prodajalnice Bate v Mariboru dne 2. oktobra 1935 brez odobritve oblasti deliti po Mariboru 6000—10.000 reklamnih letakov, ki so oznanjali prodajo 10.000 parov raznih čevljev z malimi napakami po globoko znižanih cenah (povprečno 50%). Obenem je imel te znižane cene izvešene tudi v izlozbi. S tem se je ustvarilo v javnosti prepričanje, da gre za razprodajo. § 158. pa jasno in izrečno pravi, da je neglede na naziv dopustna razprodaja, da se čim hitreje na drobno razproda blago, le po predhodni odobritvi pristojnega občinskega upravnega oblasti prve stopnje, to je v konkretnem primeru mestnega poglavarstva. Razsodba mestnega poglavarstva je zato tudi v polni meri utemeljena.

Po vsej verjetnosti se bo seveda Bata proti tej razsodbi pritožil na bansko upravo, dvomimo pa, da bi imel uspeh, ker je razsodba mestnega poglavarstva le predobro utemeljena. Zato tudi ni potreben k razsodbi noben poseben komentar ter zadostuje pripomba, da so vsi gospodarski krogi sprejeli razsodbo mestnega poglavarstva v Mariboru z največjim zadoščenjem.

Nekaj pa moramo le še dostaviti in to se tiče oznanila v letaku, da se bodo prodajali čevlji z malimi napakami. Kakor

uči primer v Novem Sadu, zida Bata prav na to pripombo o defektnih čevljih posebno veliko: Mnenja pa smo, da brez podlage. V Novem Sadu se razprodaja 5000 čevljev z malimi napakami, v Mariboru 10.000 čevljev, ali mar izdeluje Bata defektne čevlje v tako velikem obsegu? Ali tako malo pazi na izdelavo? Ali dela napake le zato, da more čevlje prodajati ceneje? Vse to so vprašanja, ki se postavljajo in ki jih pri oceni postopanja poslovodij prodajalnice Bate ni mogoče prezreti!

Z vso odločnostjo moramo zato tudi povedati, da v Sloveniji takšno postopanje ni v navadi, ker se pri nas izdeluje dobro blago in zato nihče ne razglašja na široko, da ima kar na debelo v zalogi manjvredno blago. Pri nas so ljudje na dovršenost izdelka ponosni, ne pa na blago, ki ga zaradi napak morajo prodajati po polovični ceni.

Kdor pa hoče na slovenskem trgu prodajati, ta se mora tudi ravnati po sešah in zakonih, ki veljajo na našem trgu. Hočemo, da je naša trgovina solidna, da dobi kupec polnovredno blago in ne moremo dopustiti, da bi manjvredno blago uničilo konkurenčno sposobnost našega obrtnika in trgovca!

Tudi na ta moment se ne sme pozabiti pri presoji našega konkretnega primera.

Propaganda za ustanovitev Balkanskega velesejma v Beogradu.

Ravnatelj Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Tomičić je objavil v »Neu freie Presse« članek, v katerem propagira ustanovitev mednarodnega balkanskega velesejma v Beogradu. Pravi, da je Beograd poklican, da igra v mednarodnem trgovinskem prometu med zapadnimi in vzhodnimi državami najvažnejšo vlogo. Ker je gospodarsko sodelovanje balkanskih držav vedno intenzivnejše, mora Beograd z ustanovitvijo mednarodnega velesejma to sodelovanje še poglobiti. V ta namen je zlasti potrebno, da se ustanovi v beograjskem pristanišču moderno urejeno svobodno pristanišče in da bi se z različnimi tarifnimi olajšavami privabilo čim več blaga na Beograd. S pomočjo države pa naj bi se po tem ustanovil v Beogradu balkanski mednarodni velesejem. Za to misel se baje tudi že zanima angleški kapital. Vseh šest balkanskih držav bi bilo pri tem velesejmu udeleženi. Nobenega dvoma pa tudi ni, da bi si vsaka balkanska država zgradila na velesejmu svoj paviljon. Tako bi imel beograjski velesejem vse pogoje za uspešen razvoj.

Samo tega ne razumemo, zakaj toliko truda, da se ustanovi velesejem baš v Beogradu, ko so se dosedaj vsi poizkušali za ustanovitev tega velesejma ponesrečili in zakaj se raje ne podpirajo velesejmi, ki so se že obnesli in ki bi dosegli še neprijetno večji uspeh, če bi bili le malo bolj podpirani.

Iz naših pristanišč se les še nadalje izvaž v Italijo.

Iz Sušaka se poroča, da izvajanje sankcij dosedaj ni ustavilo našega lesnega izvoza v Italijo. Poleg naših parnikov so sedaj v sušakiški luki: en veliki holandski, en angleški, en grški ter trije italijanski parniki, ki še naprej nakladajo les za Italijo. Napovedan pa je prihod še dveh italijanskih parnikov, ki bosta tudi naložila les za Italijo.

V Šibeniku se je prvotno mislilo, da bo izvoz lesa v Italijo ustavljen, ker sta tu nahajajoča se italijanska parnika v pospešenem tempu nalagala les in že prejela brzojavko, da mora biti do 17. novembra nakladanje končano. Nato pa je prišla nova brzojavka in italijanska parnika sta nalagala les tudi še po 18. novembru. Italijanska vlada bo uporabila predpise o uvoznih omejitvah le v soglasju z italijanskimi uvozniki, ker noče, da bi se popolnoma ustavili trgovinski odnosi z drugimi državami.

Novi državni proračun

Vsi izdatki znašajo 10,3 milijarde Din in so dejansko za pol milijarde manjši ko lani

V smislu ustavne določbe je predložil finančni minister Narodni skupščini proračun in finančni zakon za l. 1936/37. Novi proračun se tehnično razlikuje od starega po tem, da ni več proračun državnih podjetij oddeljen od proračuna splošne državne uprave, temveč z njim združen. S tem je postala slika vsega državnega gospodar-

stva jasnejša. Druga novost je v tem, da se deli proračun na redne in izredne izdatke, v katere spadajo vse investicije. Za vse te bo treba najti izredne dohodke ali pa se ne bodo mogle izvesti in čeprav bi bile še tako potrebne.

Novi proračun ima te postavke:

IZDATKI:

	predlog za l. 1936/37	dovoljeno za l. 1935/36	razlika
	vse v milijonih dinarjev		
1. Vrhovna državna uprava:			
krona	24,18	24,18	—
namesništvo	3,58	3,72	— 0,14
senat	11,38	12,36	— 0,97
skupščina	39,91	35,44	+ 4,47
predsedstvo ministrskega sveta	32,94	32,08	+ 0,85
državni svet	3,82	3,91	— 0,08
glavna kontrola	10,67	11,11	— 0,43
civilna hiša Nj. Vel. kralja	2,80	2,81	— 0,01
pisarna kr. redov	0,51	0,61	— 0,09
splošni izdatki	27,86	27,86	—
2. Pokojnine	997,24	997,24	—
invalidnine	103,49	103,49	—
3. državni dolgovi	767,93	920,68	— 152,75
4. pravosodno ministrstvo	340,48	358,67	— 9,19
5. prosvetno ministrstvo	833,11	850,66	— 17,54
6. zunanje ministrstvo	121,47	122,87	— 1,40
7. notranje ministrstvo in ustanove	200,01	209,62	— 9,61
orožništvo	317,27	336,57	— 19,30
8. finančno ministrstvo:	61,51	63,44	— 1,92
ministrstvo	4,70	4,38	+ 0,31
drž. pravobranilstvo	230,89	240,11	— 9,22
finančne direkcije	365,32	384,38	— 18,06
monopoli	21,01	18,48	+ 2,53
Drž. hipotekarna banka	14,48	14,80	— 0,32
Poštna hranilnica	62,05	62,05	—
Belje in Topolšica	36,16	37,60	— 1,43
sladkorna tovarna Čukarica	36,16	37,60	— 1,43
investicije	0,78	0,78	—
9. vojska in mornarica	2.309,39	1.999,88	+ 309,51
10. gradbeno ministrstvo	154,61	167,74	— 13,13
11. prometno ministrstvo	2.177,84	2.174,80	+ 3,03
11.a. pošte	362,34	331,90	+ 30,44
12. kmetijsko ministrstvo	84,16	93,89	— 9,72
razredna loterija	11,48	9,20	+ 2,27
13. trgovina in industrija	44,30	45,58	— 1,28
gozdovi	70,24	71,80	— 1,55
14. rudniki	195,81	218,45	— 22,64
15. socialna politika in narodno zdravje	199,39	202,96	— 2,90
16. telesna vzgoja	11,76	14,61	— 2,39
17. proračunske rezerve	40,00	40,00	—
vsi izdatki	10.307,04	9.490,80	+ 816,23

DOHODKI:

	novi	stari proračun	razlika
	vse v milijonih dinarjev		
Neposredni davki:			
zemljarina	450,0	456,0	— 6,0
zgradarina	270,0	300,0	— 30,0
pridobnina	280,0	320,0	— 40,0
rentnina	40,0	60,0	— 20,0
družbeni davek, na dividende in			
latentne rezerve	190,0	200,0	— 10,0
uslužbenki	220,0	255,0	— 35,0
na samce	2,0	2,0	—
obresti	20,0	24,0	— 4,0
davek na poslovni promet	660,0	490,0	+ 170,0
vojnica	7,0	8,0	— 1,0
izredni dodatek	75,0	80,0	— 5,0
zaostali davki	85,0	85,0	—
Posredni davki:			
trošarina	827,5	800,0	+ 27,5
takse	1.039,0	1.105,0	— 66,0
carine in postranske takse	700,61	650,0	+ 50,61
Monopoli	1.956,0	1.956,3	— 0,3
Drž. podjetja:			
drž. tiskarne	32,9	33,2	— 0,3
Drž. pos. in DHB ter Pošt. hranilnica	253,3	249,1	+ 4,2
prometno ministrstvo	2.108,8	2.032,1	+ 76,7
pošte	512,7	482,7	+ 30,0
drž. ustanove	42,3	37,9	+ 4,4
gozdovi	102,8	94,1	+ 7,9
rudniki	259,2	266,5	— 7,2
socialna politika in narodno zdravje	51,5	53,0	— 1,5
Razni dohodki	121,7	130,8	— 9,0
Skupno vsi dohodki	10.307,0	10.171,2	+ 135,7

Kakor je izjavil finančni minister, je proračun realen in uravnotežen, ker vsebuje vse redne državne dohodke in izdatke.

Podrobnejša pojasnila bo podal finančni minister pred skupščino.

Navidezno je novi proračun za 57,2 milijona Din višji od lanskega. V resnici pa je novi proračun mnogo manjši, ker so sedaj v novem proračunu tudi vsi oni krediti, ki so bili dovoljeni s finančnim zakonom, ki pa niso bili vneseni v proračun in so zato vedno povzročali velike težkoče. Teh kreditov je bilo po prejšnjem finančnem zakonu za Din 630.000.000.—. Če se pa tudi ti krediti upoštevajo, potem je novi proračun za Din 573.000.000.— manjši. Ta razlika pa je dejansko še večja, ker so bili vneseni v novi proračun tudi nekateri novi krediti, ki so osnovani na pravnih obveznostih države, kakor za anuitete dolgov, likvidacijo agrarne reforme, javna dela, amortizacijo fundinga, kredit za transporte na račun vojnega ministrstva itd., kar znaša skupno 190 milijonov Din. Dejansko je torej novi proračun za pol milijarde manjši od sedanjega.

Postavka za vojno ministrstvo je povišana za 350 milijonov, ker so ti izdatki prenešeni iz finančnega zakona v proračunski predlog. Prav tako so prenešene tudi vse druge postavke. S tem je zagotovljeno

proračunsko ravnovesje in drž. blagajna obvarovana pred iznenaditvami.

Dohodki so predlagani v višini, ki je bila po sedanjem proračunu dejansko dosežena. Iz pregleda državnih dohodkov se vidi, da so vsi neposredni davki razen davka na poslovni promet proračunjeni nižje. Od posrednih davkov so višje proračunjeni samo trošarina in vojarinska taksa, carine in postranske pristojbine. Znatno višje so proračunjeni dohodki železnice, pošt, razredne loterije, drž. denarnih zavodov in gozdov, dočim so dohodki državnih rudnikov znižani za nad 7 milijonov. Skupno upa finančni minister, da bodo dohodki države v novem proračunskem letu za 136,7 milijona višji ko v sedanjem.

Občni zbori

XII. redni občni zbor tovarne ogledal in brušenega stekla »Kristal« v Mariboru, d. d. bo dne 5. decembra ob 3. popoldne v prostorih Zadrugne gospodarske banke, podružnice v Mariboru.

Nabava.

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje dobavo pisalnega stroja raznih tipov in modelov do najvišjega zneska Din 8000. Kolkovane ponudbe je vložiti do 3. decembra.

Malo odgovora »Narodnemu blagostanju«.

»Narodno blagostanje« ima to izredno lastnost, da bi vedno hotelo deliti lekcije in poniževati druge. To njegovo didaktično veselje je sicer zelo hvaležno, dostikrat pa čisto depasirano, zlasti kadar gre za javna vprašanja, ki zadevajo interese posameznih stanov. V polemiki z nami pa gre za takšno javno vprašanje. Zato naj ponovno ugotovimo, da smo nastopili le iz razloga, ker se je zopet hotelo preganjati draginjo po starem protidraginjskem zakonu, ki je bil res porojen iz one nesrečne mentalitete, da sta kriva vse draginje le trgovci in obrtniki. Naglasili smo nadalje, da ni ta zakon niti najmanj odpravil draginje, temveč le pomenil silno krivico za male trgovce in obrtnike, ki jih je po krivici difamiral kot oderube, ki iščejo prevelike dobičke. V zvezi s tem smo naglasili, da draginja izhaja v prvi vrsti od kartelov, ki diktirajo cene, proti katerim pa ni nobenega protidraginjskega zakona. Kot stanovsko glasilo — »Narodno blagostanje« smatra to seveda za velik greh — smo zato nastopili v obrambo trgovcev in obrtnikov in nastopili bomo tudi v bodoče, pa naj bo to »Narodnemu blagostanju« prav ali ne.

Ce misli »Narodno blagostanje«, da smo kot stanovsko glasilo branili neobjektivno interese trgovcev in obrtnikov, potem naj to tudi dokaže, in sicer na podlagi naših trditvev, ne pa onih, ki jih nam »Narodno blagostanje« polaga v usta. Mi smo trdili, da je stari protidraginjski zakon slab, ker je enostranski in ker ne daje pravega učinka v boju proti draginji. Ali mar to ni res? Trdili smo, da ustvarjajo draginjo v prvi vrsti (ne edino) karteli. Ali tudi to mar ni res? Ali mar ni večina kartelov sklenjena zaradi cen? Ali ne sledi skoraj vsaki sklenitvi kartela dvig cen?

Ugotoviti moramo nadalje, da je akcija za boj proti draginji nastala kot posledica redukcije uradniških plač. S to akcijo se je hotelo doseči, da bi uradniki tudi pri znižanih plačah mogli kupovati svoje potrebščine v isti izmeri ko prej. Zato je bilo tu govora o draginji le kot o nerazmerju, ki nastane med cenami življenjskih potrebščin in višino zaslužka ljudi. Zato je bila tudi naša definicija pravilna, dočim pomeni definicija »Narodnega blagostanja« za dan primer le neplodno teoretiziranje, ki pa je s primerom z abesinskimi čevlji postalo že smešno. Čevlji ne morejo pomeniti za narod, ki hodi bos, nobene draginje, ker draginja je mogoča le za neobhodno potrebne predmete. Če pa kdo kakšne stvari ne potrebuje, če je sploh noče uporabljati, potem za njega tudi ne more pomeniti draginje, pa naj bo še tako draga ali cenena. Tudi primer z abesinskimi čevlji govori le za naše stališče, ker je pač draginja nekaj čisto relativnega.

Zaključujemo svoja izvajanja s konstatacijo, da je bil v debati le stari protidraginjski zakon in njegova uporaba proti trgovcem in obrtnikom, ne pa teorija o draginji. Zato smo čisto zadovoljni, če smo imeli v boju proti temu staremu načinu protidraginjskega boja uspeh in je nam čisto egalno, če ima »Narodno blagostanje« pa popoln uspeh s svojim teoretiziranjem o draginji in s svojimi didaktičnimi veselji.

Ze v 24 urah

harva, plesira in ke-mižno snazi obleke. Klubke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, sušil, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nastp 4-6. Selenburgova ul. 8. Telefon št. 22-72.

»Službeni lista«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 20. novembra objavlja: Uredbo o opravljanju in potrošku vseh lastnih dohodkov državne filmske centrale. — Uredbo o izpremembji in dopolnitvi uredbe o zaščiti kmeta. — Odločbo k pravilniku o ureditvi prometa z devizami in valutami zaradi sankcij proti Italiji. — Določila glede uvoza in izvoza v Italijo v zvezi z izvajanjem sankcij. — Uredbo o razporeditvi zvanj zvančnikov. — Pravilnik o letoviščih vseučiliških slušateljev. — Razne mednarodne konvencije. — Razne razglase sodišč (med njimi 22 dražbenih oklicev) in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Uradno se potrjuje, da je podal demisijo bolgarski finančni minister Rjaskov.

Ker nista bila več izvoljena ministra MacDonald in Samuel, bo izvedel Baldwin rekonstrukcijo svojega kabineta. V vlado vstopi najbrže Churchill, znani nasprotnik Nemčije.

Angleška vlada je zahtevala od nemške vlade, da priloži vsaki pošiljki blaga v Anglijo potrdilo o poreklu blaga, da bi se preprečilo, da bi se uvažalo v Anglijo pod nemškim imenom italijansko blago. Nemčija je v posebni noti odgovorila, da se ta zahteva upira veljavni trgovinski pogodbi med Nemčijo in Anglijo. Enako zahtevo ko Nemčiji, je poslala angleška vlada tudi Avstriji, Madjarski, Albaniji in Švici.

Laval je izročil italijanskemu veleposlaniku v Parizu odgovor francoske vlade na italijansko protestno noto proti sankcijam. Odgovor je sestavljen v prijateljskem tonu. Noto poudarja, da je Francija morala začeti z izvajanjem sankcij, ker je k temu vezana s svojim članstvom pri Zvezi narodov. Francoska vlada pa upa, da bo lahko v kratkem prišlo do sporazuma.

V Franciji se opaža močno gibanje proti sankcijam, ki da francoskemu narodnemu gospodarstvu samo škodujejo. Posebno se agitira proti sankcijam zato, ker da so te le v korist Anglije. Izvoz premoga, petroleja in jekla se ni preprečeval in vse to izvažajo Anglija; kar pa izvažajo Francija, je že sedaj vse preprečevano.

Italijanski škotje so izdali posebna pastirska pisma, v katerih pozivajo vernike, da se složno bore proti sankcijam, ki pomenijo skrajno krivico za Italijo.

Mussolini je dejal na seji velikega fašističnega sveta, da naj nihče ne pričakuje skorajšnjega nadaljevanja italijanske ofenzive, ker je treba najprej očistiti zavzete kraje od etiopskih nerednih čet, ki stalno napadajo italijanske čete. Vse novo zasejeno ozemlje je treba zvezati z gosto telefonsko in brzojavno mrežo. Ko se bo 18. decembra velik fašistični svet znova sestel, ni izključeno, da bodo do tedaj že znatno napredovala italijansko-angleška pogajanja.

Marsal De Bono je bil odstavljen, kakor poročajo nemški listi, predvsem zaradi poraza, ki so ga doživele italijanske čete pri Lugerandiju, kjer je zmagal ras Desta. Izgube Italijanov so bile baje zelo velike.

Etiopci so pod poveljstvom poveljnika Ajele začeli na italijanske položaje pri Antali koncentričen napad, ki je imel popoln uspeh, kakor poroča »Reuter«. Antala je zopet v etiopskih rokah. Tudi na južni fronti so bili Etiopci uspešni. Nočni napadi Etiopcev na italijanske predstraže in manjše oddelke se nadaljujejo in imajo italijanske čete težke izgube.

Italijanska letala so v zadnjem času še povečala svojo aktivnost, a tudi abesinska obramba proti letalom je vedno bolj učinkovita. Tudi uradno italijansko poročilo priznava, da je bilo več italijanskih letal zadetih in eno sestreljeno.

Etiopski cesar je izjavil nekeemu nemškemu novinarju, da so Italijani dosedaj prodrli na severu 160 km globoko in ravno toliko tudi na jugu. Od italijanskih letalskih napadov je bilo ubitih 300 žen in otrok.

Etiopska vlada je objavila poročilo o nasilstvih italijanskih vojakov nad etiopskimi ženami. Italijanska vlada je nato objavila vest, da je italijansko vrhovno poveljstvo zaukazalo vsem vojakom, da morajo lepo občeati z domačim prebivalstvom.

Po poročilih iz Addis Abebe je etiopska vojska vdrla v Eritrejo, potem ko je premagala desno krilo italijanske vojske. Etiopci so vdrl v Eritrejo zapadno od Adu.

Poljski tisk je začel vedno odločneje napadati zunanjo politiko ministra Becka, ker je ta privedla Poljsko v popolno osamljenost. Zlasti pa se boji poljski tisk, da bi mogla Poljska v primeru nemško-francoskega zbližanja zabresti v brezizhoden položaj. Nekateri poljski listi tudi zahtevajo, da se spor s Češkoslovaško čim prej mirno reši.

Organizacija jeklenih čelad v Gdanskem je sklenila, da svoje organizacije razpusti.

Japonci nameravajo proglasiti avtonomijo 5 vzhodnih kitajskih provinc, kar bi pomenilo njih dokončno odcepitev od Kitajske. V diplomatskih krogih se sodi, da ni izključeno, da bo Anglija, Rusija in še svobodna Kitajska skupno nastopile proti tej nameri Japonske. V Angliji so zlasti razburjeni zaradi izjave poveljujočega japonskega generala, da ne bo na Kitajskem preje miru, dokler se Anglija popolnoma ne izrine iz Kitajske.

Ukinitev klirinškega prometa z Italijo.

Ker je odpovedana klirinška pogodba z Italijo, je ustavljeno vsako izplačevanje lir na račun naše Narodne banke pri Istituto Nazionale per i Cambi con l'Esteroc v Rimu. Uvozniki iz Italije pa morejo še naprej vplačevati za blago iz Italije pri naši Narodni banki.

Za blago, ki se še sme izvažati v Italijo, se sme sprejemati plačilo le v svobodnih devizah, od katerih po mora izvoznik četrtino ponuditi naši Narodni banki v odkup. Narodna banka more dovoliti plačilo še na kak drug način, a je treba za takšno dovoljenje posebej zaprositi. Plačilo za izvoz se mora izvršiti vnaprej. To velja tudi za primer, da je izvozil izvoznik blago na podlagi pismenega potrdila pooblaščenega zavoda, da so devize zavarovane, bodisi neposredno po njem, bodisi da so deponirane pri zavodu. Sedaj je ukinjeno tudi plačevanje uvoženega blaga s klirinškimi nakaznicami. Tudi privatni kliring z Italijo je popolnoma ukinjen. V bodoče so vsa plačila tujih računov, katerih lastniki bivajo v Italiji, dovoljena le z vplačilom dinarjev pri Narodni banki ali pa po predhodnem posebnem dovoljenju Narodne banke. Tudi za prenos vrednostnih papirjev italijanskih lastnikov je potrebno posebno dovoljenje Narodne banke.

Uveden bo privatni kliring z Nemčijo.

Naš aktivni saldo v klirinškem prometu z Nemčijo je narasel dne 14. novembra že na blizu 350 milijonov Din ter je treba na plačila čakati nad 6 mesecev. Zaradi tega ponovnega dviga naših terjatev namerava Narodna banka vpeljati v sporazumu s finančnim ministrstvom v klirinškem prometu z Nemčijo privatni kliring, kakor je obstojal do nedavnega z Italijo. Uvozniki bi v tem primeru mogli vplačati polovico svojih plačil v klirinških nakaznicah, ki bi jih kupili na naših borzah od naših izvoznikov. Ker bi bil tečaj klirinških nakaznic nižji, bi se z uvedbo privatnega kliringa uvoz iz Nemčije gotovo povečal in naši izvozniki bi prišli preje do denarja. Uvedba privatnega kliringa z Nemčijo je tem bolj nujna, ker je Narodna banka že ustavila dajanje predurjem na klirinške terjatve proti Nemčiji.

Denarstvo

Odlog plačil je dovoljen:

Posojilnici v Konjicah za 6 let, začeti s 24. oktobrom. Za stare vloge plača posojilnica 3% brutto obresti.

Kmečki hranilnici in posojilnici v Ptuj, r. z. z. n. z. za šest let. Obrestna mera za stare vloge 2% od 24. julija 1935 dalje.

Hranilnici in posojilnici v Rudniku, r. z. z. n. z. za 4 leta. Obrestna mera za stare vloge 2% od 1. marca 1935. dalje.

Hranilnici in posojilnici pri Sv. Jurju ob juž. želez., r. z. z. n. z. za 5 let. Obrestna mera za stare vloge 2% od 25. maja 1935. dalje.

Hranilnica in posojilnica v Št. Petru pri Novem mestu, r. z. z. n. z. za 3 leta, računajoč od 16. oktobra 1935. Obrestna mera za stare vloge se odreja na 2 in pol odstotka, računajoč od 8. aprila 1935.

Hranilnica in posojilnica v Št. Vidu pri Zatični, r. z. z. n. z. na 6 let. Obrestna mera za stare vloge 2% od 25. marca 1935.

Hranilnica in posojilnica v Trzinu, r. z. z. n. z. za 5 let. Obrestna mera za stare vloge 2% od 24. septembra dalje.

Stanje Narodne banke.

Po izkazu Narodne banke z dne 15. novembra se je njeno stanje izpremenilo takole (vse številke v milijonih Din):

Skupna zlata in devizna podloga se je povečala za 5,9, na 1.442,8, in sicer se je zlata podloga povečala skupno za 21,6, na 1.413,2, dočim je devizna podloga padla za 15,8 na 29,2.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so se zmanjšale za 5,9 na 266,9.

Posojila so skupno padla za 0,5 na 1.811,9 in sicer so menjena padla za 0,5 na 1.546,1, dočim so lombardna z 265,7 ostala skoraj neizpremenjena.

Vsota kovanega denarja v cirkulaciji in srebro se je povečala za 27,2 na 286,8.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 53,4 na 4.823,8, vsota obvez na pokaz pa se je dvignila za 82,8 na 1.411,8. Obveze z rokom so se dvignile za 3,8 na 182,6, razna pasiva pa za 2,03 na 179,4.

Skupno zlato in devizno kritje je znašalo 29,73%, samo zlato pa 26,79%.

Bankovce po 500 Din dobimo.

Narodna banka bo izdala v svrhu olajšanja plačilnega prometa bankovce po 500 Din. Ker se prepogosto pojavljajo fazi-fikati srebrnikov po 50 Din, bo Narodna banka te srebrnike vzela iz prometa, mesto njih pa izdala papirnate bankovce po 50 Din.

Poostreni devizni predpisi na Madjarskem.

V bodoče se bodo mogli na Madjarskem uporabljati pri madjarskih zavodih blok-rani pengi samo za osebne potrebe lastnikov ali za plačilo nameštencev na Madjarskem. Madjarska Narodna banka je obvestila vse denarne zavode, da se brez njene dovoljenja ne smejo izvesti nobene transakcije, pri katerih bi postali domačini posestniki blokiranih terjatev tujcev ter bi tujeji še naprej bili formalni lastniki teh terjatev.

Pogled znanstvenika na svet in na gospodarstvo

Knjiga dr. Milana Vidmarja: Moj pogled na svet.*

Univerzitetni profesor dr. inž. Milan Vidmar je nedavno objavil svoj naravoslovni in filozofski spis »Moj pogled na svet«, ki ga je vsa javnost pričakovala z velikim zanimanjem. Saj je bila že pisateljeva svojevrstna osebnost znanstvenika in mednarodnega šahovskega vele mojstra jamstvo, da bo njegova najnovejša knjiga s svetovno nazorsko vsebino odlična kulturni dogodek. Izšla knjiga je to domnevo popolnoma potrdila. Dobili smo z njo zgoščeno in vsem dostopno sliko moderne, znanstveno utemeljenega pogleda na svet, in še več, namreč tudi najzanimivejšo podobo sveta, osvetljeno z zadnjimi do-gnanji modernega naravoslovja in metafizike.

O tej važni slovenski knjigi bodo končno sodbo in besedo izrekli pač strokovni ocenjevalci, katerim bo nedvomno zaradi svoje predmetne sestavljenosti tudi huda preizkušnja. Saj je bila do nedavnega posebna odlika evropskih učenjakov čim ostrejša specializacija. Pisatelj te knjige o svetu je tradicijo takšne specializacije odločno prekinil. Stori je to s tem večjo pravico, ker je bil njegov strokovni ugled v mednarodnem svetu že utrjen z mnogimi razpravami in knjigami s področja elektrike, ki so izšle večinoma v nemščini in se naglo razširile s prevodi v vse svetovne jezike.

Pri nas sta doslej izšli le dve profesorjevi knjižici, o elektrifikaciji in o šahu. Zato je ta, tretja slovenska edicija tem dragocenejša. Pa tudi zato, ker je spoinila eno največjih vrzeli v slovenski književnosti, saj so knjige te vrste tudi v slovstvu velikih narodov prava redkost, mi pa smo je bili že davno potrebni, kakor je vse naše gospodarstvo s kulturnimi vrednotami potrebno temeljite znanstvene in praktične revizije.

Poglavitna naloga mu je bila vzporediti moderne fizikalne in druge naravoslovne teorije z modernimi odkritji metrike, kemije in astronomije, kar mu je hkratu služilo za osvetlitev problema o nastanku in razvoju sveta. Dodal je ob tem nešteto svojih razlag in misli, ki jih danes še ne bo mogoče preceniti, pokazal je revolucionarni razvoj znanosti od Evklida preko Newtona do Einsteina. Nešteto slavnihi, le napol znanih imen najdemo tu v čudovito poenostavljeni zvezi. Avtor razlaga z njo razvoj človekovega pogleda na svet, problem prostora, prodor znanosti v mikrokozem in makrokozem ter vzroke relativnosti, nezadostnosti naših pojmov in naših mer. V vsem svetu vidi podobo kaosa, opazuje človeški razvoj kot bistveno nasprotno smer svetovnega razvoja, kot boj razuma z uničujočim vesoljnim naključjem. Naključje ustvarja slepo najčudovitej-

Lira je v zvezi s sankcijami na borzah oslabela. V Parizu je padel tečaj lire na 12270; tako nizko še ni notirala lira v Parizu. V Curihi pa je padel tečaj lire na 24.90.

Italijanski bankovci po 500 in 1000 lir, ki se nahajajo v tujini, se bodo zamenjavali le do 26. novembra pri glavnih italijanskih bankah ali pa tudi pri ital. poslatištvu v Beogradu in ital. konzulatih v Jugoslaviji. Vsi bankovci, ki do tega dne ne bodo zamenjani in bi se skušali vtihotapiti v Italijo, bodo zaplenjeni. Na podlagi zamenjanih bankovcev bodo odprti v Italiji posebni računi, ki se ne bodo obrestovali in ki se bodo mogli uporabiti le za nakup nepremičnin, blaga in uslug v Italiji.

Italijanska vlada je uvedla monopol na zlato. Kontrolo nad zlatom bo izvajal Nacionalni zavod za zunanjo trgovino. Nakup predelanega ali napol predelanega zlata je dovoljen samo proti posebnemu dovoljenju vlade.

Italija bo kovala nove zlatnike po 25 in 100 šilingov.

še in najbolj nezmislne kombinacije; razum ustvarja smiselno, po natančnem načrtu. Pa vendar je razum dvorezen nož, dokler izbira, ne da bi vedel, kaj izbira. V velikih tvorbah je vse jasno in določeno; kakor je hazard v malem slep in nezanesljiv, tako je končna bilanca vedno določena.

V ospredje tega sveta je postavila usoda človeka z lastnim gospodarstvom. Svet je velika šahovska partija, v kateri igra človek še kot začetnik, naključje mu sproti uničuje nepopolne razumske tvorbe. Naraven je nered, naravno je naključje, ki vodi vedno v nered, v vojne, v krize.

Občni zbor Zadrúžne zveze

V ponedeljek je bil v Ljubljani občni zbor Zadrúžne zveze, najmočnejše slovenske zadrúžne centrale. (Statistične podatke o zvezi smo objavili že v prejšnji številki.) Po uvodnih formalnostih in sprejetju predlogov o vdanostnih brzojavkah kralju in knezu namestniku ter o pozdravnih brzojavkah predsedniku vlade in kmetijskemu ministru je pozdravil delegate predsednik zveze

minister dr. Korošec,

ki je med drugim dejal:

Letošnje leto bo v gospodarskem oziru najtežje leto, izdatki ostajajo isti, dohodki pa padajo. To velja tako za posameznike kot za državo. Novi proračun bo sestavljen na nov način in se bo delil na redni in izredni proračun. Vse investicije pridejo v izredni proračun, izvršil pa se bo le v toliko, v kolikor bo kritja. Računati je s tem, da bodo davki manjši, pomoč pasivnim krajem pa bo treba povečati.

Svetovna kriza se še ni zbaljšala in zato se tudi pri nas ni stanje bistveno izpremenilo. Zlasti nas pritiska denarna kriza in le nekateri večji denarni zavodi imajo nekaj denarja in prometa. Vračamo se v čase začetka zadrúžništva, k malim zadrúžnim in malim bilancam. Med ljudstvom je še nekaj denarja, ta pa ne pride v zadrúžje, ker do njih ni sedaj zaupanja. Denar v nogavicah pa je neproduktiven. Drž. hipotekarna banka in Poštna hranilnica jemljejo denar, a ga v isti meri ne vračata. Če pa kdo prejema, mora tudi dajati. Zato mora država ali podpirati zadrúžništvo ali pa morajo dajati državni zavodi kredite, in to v vse kraje, ki te potrebujejo. Denar za podporo zadrúžništva se mora dobiti. Sedaj se pojavljajo kritiki, ki pravijo, da ni bilo prav, če se je dal denar temu ali onemu. Toda takrat, ko se je denar dajal, se ti kritiki niso oglašili.

Ni bilo zdravo, da je šlo zadrúžništvo

dobrem šahu vlada razum, v mojstrski šahovski partiji ni naključja. Ljudje smo še tako naivni, da mislimo, da se svet premika in da mi mirujemo, ne vidimo svoje poteze; namesto da bi kombinirali, izbirali, urdili figure, se medsebojno nespamejno pokončujemo.

Profesorjeva knjiga je pa kljub propadu mnogih kultur in kljub temu kaosu neurejene družbe, v kateri mi živimo, nemierno bolj optimistična, nego bi po gorenjih ugotovitvah pričakovali. To ga razlikuje od večine filozofskih pisateljev. Nekatera poglavja posveča izrečno vprav gospodarstvu; gospodarstvo mu je boljše razuma z naključjem. Ugotavlja pa v njem načelno potrebo načrtnega gospodarstva, o katerem je človeštvo doslej še prav malo vedelo. Vdajalo se je liberalizmu, ki daje moč naključju, ustvarja meje med državami, narodi, rasami, kakor med posamezniki. Nekoč pa bodo tudi te meje odpadle. Avtor že vidi velike gospodarske enote, ki nastajajo in organizirajo gospodarstvo, vidi slabo uspele in uspele poskuse. Veruje, da bo človek z razumom posegel v svet neizmernih možnosti in ga obvladal.

Vso obširno snov te poljudne razprave je razdelil pisatelj na 19 samostojnih poglavij. Knjigi so dodane nazorne primere iz sveta, opis New Yorka kot osrčja Amerike, nešteti primeri so navedeni iz kulture in civilizacije, iz šahovskega mednarodnega sveta in iz domačega ter osebnega življenja. Pisatelj pripoveduje v nazornem slogu, ki ga označujejo kratki, jasni stavki, da je že s tem postala knjiga razumljiva vsakomur. Vsebinsi pa bo še posebno vsak gospodarski izobraženec priznal, da je zlasti za nas aktualna. Gotovo ne bo med nami človeka, ki te knjige ne bi prečital ali si je ne zaželel imeti v svoji knjižnici.

* »Moj pogled na svet.« — Spisal dr. inž. Milan Vidmar, strani XII + 348 s 30 skicami in risbami. Založila Tiskarna Merkur v Ljubljani. — Cena vezane knjige Din 120.—

v veliko in zato se je treba vrniti k malemu zadrúžništvu in treba se je poudeliti zopet na mali obseg in skromna sredstva. Sankcije proti Italiji bodo imele za nas težke posledice. Toda izvoz lesa ni prepovedan in se bo mogel še izvažati. Od predmetov, ki zadevajo nas, je prepovedan edino izvoz konj, ki pa je bil potreben, ker je že nastalo pomanjkanje za domače potrebe.

Položaj zadrúžništva ni rožnat, toda zato ni treba izgubljati pameti, temveč je treba držati, kar se more držati. Bo sicer nekaj brodolomcev, toda kar se more izboljšati, se bo izboljšalo. Nergače, ki nas ovirajo v našem optimizmu, treba izločiti, mi pa moramo ostati optimisti in zvesti idealu zadrúžništva, to je ljubezni do bližnjega. Nato je podal svoje poročilo ravnatelj Zadrúžne zveze Fran Gabrovšek. Iz njegovega poročila posnemamo:

Od še vedno trajajoče krize so zlasti prizadete kreditne zadrúžje, od katerih je bilo 131 prisiljenih zaprositi za zaščito. Odlog plačil in sanacija je bila dovoljena tudi Zadrúžni gospodarski banki ter se je 40% njenih starih dobroimetij pretvorilo v posebni rezervni fond. Ta bo brezobresten, naložbe se bodo obrestovale po 2%, nova prioriteta glavnica v višini 18,8 milijona Din pa po 4%. Obrestna mera za kredite bo znašala 7 in pol odstotka.

Od 700 milijonov Din kreditov članice zveze je naloženih 200 milijonov pri mestnih kreditnih zavodih, 500 milijonov pa odpade na kmetijske dolgeve. Zadrúžništvo je prepuščeno samo sebi in od države dobiva le obljube. Samo obljube smo tudi dobili, ko je šlo za predvojno in vojna posojila ter za naložbe pri dunajski hranilnici. Obljub imamo res že dovolj.

Po mnenju zveze je mogoča rešitev vprašanja kmetijskih dolgov le z rešitvijo denarnega obtoka. Zveza odklanja rešitev z državnimi obveznicami.

Revizijsko delo zveze se je vršilo v polnem redu. Revizij je bilo izvršenih 368, poleg tega so sestavili revizorji 177 bilanc in 90 so jih pregledali. Vsaka revizija ve-lja približno 700 Din.

Glasilo Zveze »Narodni gospodar« izhaja v 1550 izvodih. Skozi dve leti je bilo načelstveno poročilo v Nar. gospodarju konfiscirano.

S pozivom, da zadrúžniki ne izgube poguma, je zaključil ravnatelj Gabrovšek svoje poročilo.

Najnovejši

Telefonski imenik

za območje Dravske direkcije pošte in telegrafa v Ljubljani oddaja po znižani ceni Din 12.— za komad

tiskarna Merkur v Ljubljani. Gregorčičeva ul. 23

Jz trgovinskega registra

Upisale so se nastopne tvrdke:

Scheff Josip, trgovina z mešanim blagom in trgovina s sadjem na debelo in eksport v Sladkem vrhu. Imetnik trgovca Josip Scheff v Sladkem vrhu.

»Vinumfructus«, veletrgovina alkoholnih pijač in z deželni pridelki, družba z o. z. v Mariboru. Obratni predmet: nakup in prodaja vsakovrstnega vina, žganja, likerjev in drugih pijač ter deželnih izdelkov vsake vrste na debelo. Osnovna glavica v višini 40.000 Din je vplačana v gotovini. Poslovodji: Franc Vidovič, trgovec, in zasebnica Ivanka Polegec, oba v Mariboru. Tvrdbo podpisujeta skupno oba poslovodji.

Union Briket Ing. A. Lavrenčič, Ljubljana. Obratni predmet: briketiranje premoga. Imetnik: avt. civ. ing. Alojzij Lavrenčič v Ljubljani. Gradiska ulica.

Ljubljanska tekstilna tovarna, družba z o. z. v Ljubljani. Obratni predmet: Nakupovanje sirovin za izdelovanje tkanin. Mehanično izdelovanje tkaninskih izdelkov in polizdelkov, njih prodaja in nakup izdelkov te vrste za nadaljnjo prodajo, nakup nepremičnin, od. najetje nepremičnin v zakup radi tovarniškega obratovanja. Od osnovne glavice v višini 200.000 Din je v gotovini vplačanih 100.000 Din. Poslovodje: Josip Cihelka, podjetnik v Ljubljani, Nande Pihler, zasebnik v Mariboru. — Če ima družba enega poslovodjo, zastopa ta družbo sam, če ima družba dva ali več poslovodj, zastopata družbo dva poslovodja skupno.

Upisale so se izpremembe in dodatki pri naslednjih tvrdkah:

»Oleum«, industrijska družba za rafiniranje olja, družba z o. z. v Ljubljani. Izbrisi se poslovodja Adolf Kordin.

Salus, d. d. v Ljubljani. — Delniška glavica se je zvišala od 750.000 Din na 1.250.000 Din z izdajo 5000 novih delnic po 100 Din, glasečih se na prinosca ter popolnoma vplačanih. Vpiše se od banske uprave odobrena izprememba pravil v §§ 6. in 7.

Splošna stavbena družba d. d. v Mariboru. Na občnem zboru dne 11. septembra je bila znižana delniška glavica od dinarjev 5.000.000 na Din 2.000.000 s prežigovanjem delnic od nominalne Din 50 na dinarjev 20 in nato ponovno zvišana glavica na 5.000.000 Din z izdajo 150.000 delnic z nominalno vrednostjo Din 20, kar je banska uprava v celoti odobrila.

»Cesta«, družba z o. z. v Polzeli pri Celju. — Družba se je vpisala dne 12. novembra. Obratni predmet: gradba novih in popravilo starih cest z vsemi pripadajočimi objekti ter naprava in izdelovanje potrebnega materiala, kakor kamna, gramoza, kock itd. Osnovna glavica dinarjev 200.000. — Poslovodje: uradnik Franc Turnšek, Polzela, ing. arh. Lado Kham, pooblaščen civilni inženjer, Ljubljana. Družbo zastopa vsak poslovodja samostojno.

Industrija papirja in lepenke, družba z o. z., Sladki vrh. Družbena pogodba se je izpremenila v čl. 7., 12. in 13. Za namestovanje so upravičeni poslovodje. Firmo podpisujeta dva poslovodja. Vpiše se poslovodja dr. Stanislav Rosenstock, priv. uradnik v Zagrebu.

Dobave-licitacije

Uprava policije v Ljubljani razpisuje dobavo 120 zimskih plaščev, 85 suknjenih bluz, 59 dolgih hlač, 6 jahalnih hlač, 128 platnenih bluz, 32 dežnih plaščev, 231 suknjenih kap, 52 platnenih kap, 30 pletenic, velikih rdečih za piščalke, 231 pletenic malih rdečih, 18 pletenic malih srebr-

nih in 18 temnjakov za polic. nadstražnike. Javna ustna licitacija bo dne 16. decembra ob 11. v pisarni poveljnika drž. policijske straže.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 27. novembra nabavo 2000 kg bencina, na dan 4. decembra nabavo 800 kg strojnega olja, 600 kg cilindrskega in 800 kg vulkan. olja, na dan 11. decembra pa nabavo tropol. sklepal in 4 ampermetrov.

Konkurzi in prisilne poravnave

Za razpravljanje in sklepanje o poravnalnem predlogu v konkurni zadevi Janca Jonaša, trgovca v Murski Soboti, se določi narek na 6. december ob 10. pri sodišču v Murski Soboti.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca Vilkota Gramuša v Prevaljah. Poravnalni sodnik dr. Reichmann, poravnalni upravnik Franc Ulbing, sreski tajnik v p. Narok za sklepanje poravnave dne 18. decembra ob 10. uri pri sodišču v Prevaljah. Rok za oglasitev do 14. decembra. Poravnalna kvota 50%.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o premoženju drogist Josipa Poberaja v Ptuj. Poravnalni sodnik dr. Poznik, poravnalni upravnik odvetnik dr. Viseňjak. Narok za sklepanje poravnave dne 14. decembra ob 10. uri pri sodišču v Ptuj. Poravnalna kvota 40%.

Zunanja trgovina

Na mednarodni konferenci za les v Kopenhagenu, na kateri so bile zastopane Finska, Jugoslavija, Avstrija, Poljska, Rumunija, Švedska, Češkoslovaška in Rusija, je bilo sklenjeno, da vse države prilagode svoje ponudbe dejanskim potrebam in da se izvozne količine vseh držav znižajo izpod količin v l. 1934. in l. 1935.

Ker je Italija prepovedala izvoz konoplje in je Italija ena glavnih dobavitelj konoplje, je naraslo zanimanje za rusko in našo konopljo ter so se njene cene dvignile.

Doma in po svetu

Na marsejskem procesu je prišlo opetovano do burnih nastopov med zagovornikom in sodiščem. Zagovornik je dobil najprej ukor, nato pa je bil črtan iz spisa odvetnikov. Za zagovornika je bil nato imenovan predsednik odvetniške zbornice.

Finančni minister je poslal razpis vsem banknim upravam, da opozore vse občine, da je vsaka občinska trošarina na električni tok prepovedana.

Novosadski peki so znižali ceno kruhu in velja odslej črni kruh 1.75, polbeli 2 in beli kruh 2.50 Din za kg.

V Skoplje so letos uvozili 1.200.000 kg grezdja, od katerega so porabili okoli 900 tisoč kg za vino.

Indeks cen na debelo se je dvignil v Italiji v oktobru od 333.47 na 351.32.

10 italijanskih parnikov, ki so imeli na krovu 9476 ranjencev in bolnikov, se je samo v času od 6. do 12. novembra vrnilo skozi Sueški prekop v Italijo. V istem času je 19 transportnih ladij prepeljalo skozi prekop 13.000 italijanskih vojakov in 35.000 ton živeža in vojnega materiala v Afriko. Sueški družbi so plačale te italijanske ladje skupno za prevoz 16 milijonov Din.

Vse prostovoljne dražbe je v Avstriji prepovedal trgovinski minister v času od 7. do 31. decembra.

Novi poljski proračun predvideva za 2237 milijonov zlotov dohodkov in prav toliko izdatkov.

Da uravnoteži svoj proračun je Poljska uvedla nov davek na uradniške plače. Plače do 100 zlotov mesečno so davka proste, od drugih plač pa se plačuje od 7 do 25 odstotkov davka. Obenem je poljska vlada znižala najemnino za mala stanovanja od 10 do 15 odstotkov. Mala stanovanja so postala z nadaljnjo uredbo poljske vlade davka prosta.

Večina angleških rudarjev zahteva proglasitev generalne stavke, ker so nezadovoljni zaradi nizkih mezd in pretežkih delovnih pogojev.

Bivši nemški kancelar Brüning organizira v Ameriki pomožno akcijo v korist nemških katolikov.

Egiptski nacionalisti, organizirani v stranki »Valde«, zahtevajo obnovo ustave iz l. 1923, ker bi sicer izbruhnila revolucija.

Bivši major Fey je bil odstavljen kot vrhovni poveljnik hajmverorcev na Dunaju in je bil na njegovo mesto imenovan knez Starhemberg. Fey pa je bil že pred tem imenovan za predsednika Donavske paroplovne družbe, da je zadostno saturiran.

Poveljujoči general japonskih čet Okamura v severni Kitajski je poslal kitajskim oblastvom nov ultimatum, da mu v 24 urah sporoče, če priznajo federacijo severne Kitajske, ker bi sicer zaukazal svojim četam, da začno s pohodom v severne kitajske province. Svoj najnovejši nastop proti Kitajski utemeljuje Japonci s tem, da je nankinška vlada sklenila tajen sporazum z Rusijo in da hočejo Japonci obvarovati Kitajsko pred komunizmom.

Promet v Panamskem prekopu je ustavljen za 14 dni, ker se je utrgalo pol milijona kubičnih metrov zemlje in zasulo prekop.

Nova velika emisijska postaja za televizijo je začela obratovati v Parizu.

Prva vseslovenska razstava umetniških fotografij je bila v nedeljo otvorjena v Zagrebu.

Avtomate za čiščenje čevljev so postavili po londonskih ulicah. Avtomat čisti čevlje baje zelo dobro, za čiščenje enega čevlja pa potrebuje 3 minute. Čistilci čevljev opravijo to delo hitreje. Zakaj potem avtomate?

Tržna poročila

Mariborski svinjski trg.

Na svinjski sejem dne 15. novembra 1935 je bilo pripeljanih 197 svinj. Cene so bile te: mladi prašiči 5—6 tednov stari kom. Din 50—60, 7—9 tednov Din 80—90, 3—4 mesece stari 120—160 Din, 5—7 mesecev stari 200—260 Din, 8—10 mesecev stari 300—360 Din, 1 leto stari 480—650 dinarjev; 1 kg žive teže 4.50—5.50, 1 kg mrtve teže 7.50—9.50 Din.

Radio-Ljubljana

Petek, dne 22. nov.: 11.00 Šolska ura — 12.00 Koncert havajskih kitar (plošče) — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Čas, obvestila — 13.15 Klavirski repertoar koncert — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.20 Plošče — 18.40 Pravno predavanje: O zaščiti upnikov (dr. Jože Voršič) — 19.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Prenos iz Zagreba — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15 Radijski jazz.

Sobota, dne 23. nov.: 12.00 Pester venček veselih napevov (plošče) — 12.45 Vremenska napoved, poročila — 13.00 Čas, objava spreda, obvestila — 13.15 Plošče — 14.00 Vremensko poročilo, borzni tečaji — 18.00 Radijski orkester — 18.40 Pereča zunanje politična vprašanja (dr. Alojzij Kuhar) — 19.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 19.30 Nacionalna ura — 20.00 Rezervirano za prenos iz Splita: Akademija ob priliki blagoslovitve novega svetilnika v spomin Nj. Vel. kralja Aleksandra Zedinitelja — 21.00 Dalmatinski zvoki. Sodelujejo: poje ga. Margita Rajhenič, pri klavirju g. Raha Rajhenič in radijski orkester — 22.00 Čas, vremenska napoved, poročila — 22.15 Orglice in harmonika (gg. Stanko Avgust, Petan).

Štev. 11885/II.

Nabava.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 4. decembra 1935. nabavo 800 kg strojnega olja, 600 kg cilind. olja in 800 kg vulkan. olja. Natančnejši pogoji se dobijo pri podpisani.

Direkcija državnega rudnika Velenje, dne 15. novembra 1935.

za vse naše vloge in obveze jamči z vsem premoženjem in vsa davčno močjo

Dravska banovina

KDOR VARČUJE SIVIH LAS SE OBVARUJE

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE LJUBLJANA MARIBOR CELJE

TISKARNA MERKUR, LJUBLJANA

Tiska knjige, časopise, tabele, naročilnice, plakate, lepake, cenike, vizitke itd. Vse tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Gregorčičeva 23

Račun Poštne hranilnice št. 13.108. Telefon 25-52 Lastna knjigovoznica